

**Opinia ornitologiczna i chiropterologiczna
dla budynku przy ul. Bystrzyckiej 28 w
Świdnicy**

Wykonane przez firmę Simprint Sp. z o.o.

Świdnica, grudzień 2024 r.

Metodyka badań ptaków

Wizję terenową mającą na celu ocenę populacji ptaków zasiedlających niniejszy budynek wykonał Szymon Wójcik dn. 25.12.2024 r. w godz. 14:30 – 15:10. Dokonano oceny liczebności ptaków zasiedlających budynku tj. kawka *Corvus monedula*, gołąb miejski *Columba livia forma urbana*, szpak *Sturnus vulgaris*, wróbel *Passer domesticus*, mazurek *Passer montanus*, sikory *Parus sp.*, puszczyk *Falco tinnunculus*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros* ze szczególnym uwzględnieniem jerzyka *Apus apus* na podstawie:

- gniazdowania ptaków
- aktywności ptaków wokół budynku oraz wlatywania do gniazd w szczelinach ścian
- ilości i wielkości szczelin wlotowych i stanu stropodachu, ścian oraz blachy na ścianie szczytowej
- śladów działalności ptaków (odchody, fragmenty gniazd)

Istotnym kryterium była wiedza autora dotycząca występowania gatunków w innych podobnych badanych przez niego budynkach w sezonie lęgowym. Autor wykorzystał m.in. wiedzę własną zgromadzoną podczas wykonywania „Inwentaryzacji jerzyka w Jaworznie w latach 2008-2010” (dane z ponad 150 budynków) oraz opinii ornitologicznych i chiropterologicznych wykonywanych na potrzeby termomodernizacji (około 900 budynków) w latach 2008-2024 w około 50 miastach. Zgromadzone dane na temat konstrukcji budynków, obecności szczelin i nisz lub ich braku, rodzaju stropodachu etc. są bazą pozwalającą na dobrą ocenę potencjalnego gniazdowania ptaków w sezonie i poza sezonem lęgowym w budowlach różnego rodzaju.

Wnioski

Budynek 3-kondygnacyjny ze strychem, w którym siedliska ptaków znajdują się w obrębie ścian oraz części stropowej i pokazano je na zdjęciach.

Gatunki gniazdujące

W sezonie lęgowym możliwe jest gniazdowanie następujących gatunków:

- wróbel *Passer domesticus* – 4-5 par ptaków. Gniazdowanie ptaków możliwe jest w otworach na ścianach, oznaczonych na zdjęciach oraz pod parapetem na ścianie południowej (na zdjęciach).

- mazurek *Passer domesticus* – 2-3 pary ptaków. Gniazdowanie ptaków możliwe jest w otworach na ścianach, oznaczonych na zdjęciach.
- jerzyk *Apus apus* – 4-5 pary ptaków. Gniazdowanie ptaków możliwe jest w otworach na ścianach, oznaczonych na zdjęciach.
- szpak *Sturnus vulgaris* – 1 para ptaków. Gniazdowanie ptaków możliwe jest w otworach na ścianach, oznaczonych na zdjęciach.
- kawka *Corvus monedula* - 1 para ptaków. Gniazdowanie ptaków możliwe jest w większych otworach na ścianach, oznaczonych na zdjęciach.
- gołąb miejski *Columba livia forma urbana* - 2 pary ptaków. Gniazdowanie ma miejsce na drewnianych belkach ograniczonych siatką w części szczytowej ściany wschodniej.
- oknówka *Delichon urbicum* – 1 para ptaków. Gniazdo na ścianie wschodniej.

W zabudowie wiejskiej, starszej zabudowie mieszkaniowej na obrzeżu miast i małych ośrodków miejskich powszechne jest gniazdowanie w budynkach mieszkalnych i gospodarczych zarówno wróbla, jak i mazurka, zwykle z przewagą co do liczebności wróbla. W niniejszym budynku przyjęto proporcje, że 2/3 siedlisk jest zasiedlona przez wróbla. Należy też brać pod uwagę, że część miejsc wykazanych w opinii może nie być zasiedlana przez ptaki ze względu na całkowite zapchanie otworów materiałem gniazdowym. Wróble lub mazurki w zależności od indywidualnych preferencji budowy gniazda potrafią w ciągu jednego tylko sezonu lęgowego zapełnić kompletnie pełnowymiarową budkę lęgową od dna po zamknięcie, gdzie tworzą swoisty tunel, przez który dostają się do miejsca wysiadywania jaj. Autor wielokrotnie obserwował podobne gniazda podczas czyszczenia budek lęgowych. Kontrole bloków z tzw. „wielkiej płyty” prowadzone w kwietniu i maju, czyli szczycie sezonu lęgowego tych gatunków wykazywały fizyczne gniazdowanie wróbli w orientacyjnie 20-50% miejsc, w których stwierdzono ślady ich gniazdowania (odchody, materiał gniazdowy). Można więc przyjąć, że realna liczebność gniazdujących w danym sezonie wróbli lub mazurków jest nieco niższa niż całkowita liczba miejsc gniazdowania, gdyż pozostałe miejsca zapełnione są całkowicie materiałem gniazdowym.

Metodyka badań nietoperzy

Wizję terenową mającą na celu ocenę populacji nietoperzy zasiedlających niniejszy budynek wykonał Szymon Wójcik dn. 25.12.2024 r. w godz. 14:30 – 15:10. Biorąc pod uwagę dane własne autora pochodzące z około 900 budynków, dla których prowadzone były głównie

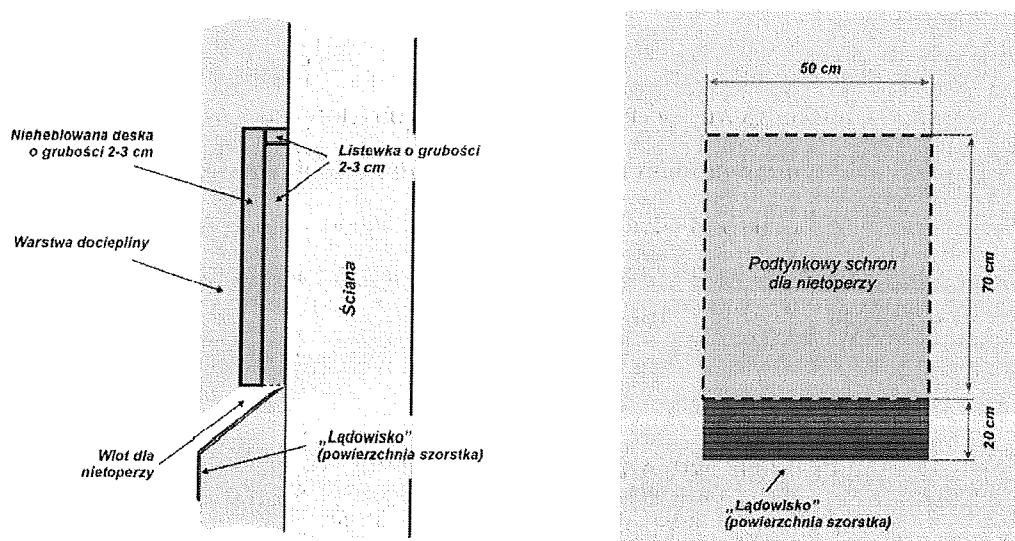
obserwacje ptaków wizualne stwierdzenia nietoperzy podczas kontroli wieczornych występowania jerzyka dotyczyły około 5-10 % budynków. Były to budowle głównie z wielkiej płyty; niewielki odsetek (10-20%) stanowiły również konstrukcje starsze z lat 50-tych o 60-tych. W tego typu konstrukcjach autor stwierdzał obecność nietoperzy tj. mroczek późny, czy borowiec wielki.

Wnioski

Warunki atmosferyczne na potrzeby badań nietoperzy, uwzględniając porę roku były charakterystyczne dla pory roku (temp. 1 do +2°C, zachmurzenie duże, lekki wiatr). W grudniu nie są prowadzone obserwacje przy ścianach budynku. Wszystkie nietoperze przebywają już wówczas w miejscach hibernacji.

Metody kompensacji dla nietoperzy

Ze względu na obecność licznych ubytków, budynek może być siedliskiem nietoperzy. Z tego względu zalecono montaż 1 budki podtynkowej na ścianie zachodniej. Budkę należy zamontować na ścianie, a następnie pokryć styropianem, tak aby wystawała tylko szczelina wlotowa. .

Ryc.1. Wygląd i montaż budki podtynkowej dla nietoperzy (źródło: Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody Salamandra).

Metody kompensacji dla ptaków

Zalecono montaż:

- 8 budek dla jerzyka *Apus apus* na ścianie północnej w miejscach oznaczonych na zdjęciu.

Budki należy obudować styropianem. Jest to wspólna kompensacja dla jerzyka i wróbla.

- 3 budki dla wróbla na dowolnych drzewach liściastych w promieniu 100 metrów od budynku, na wysokości min. 3 metrów, otworem wlotowym w kierunku północnym. Odległość między budkami min. 15 metrów. Jest to kompensacja dla wróbla i mazurka.
- 1 budki dla szpaka na dowolnym drzewie liściastym w promieniu 100 metrów od budynku, na wysokości min. 3 metrów, otworem wlotowym w kierunku północnym. Odległość między innymi budkami min. 15 metrów.
- 1 budki dla kawki na północnej ścianie komina, jak pokazano na zdjęciach.

Harmonogram prac remontowych

Należy zastosować się do następujących zaleceń:

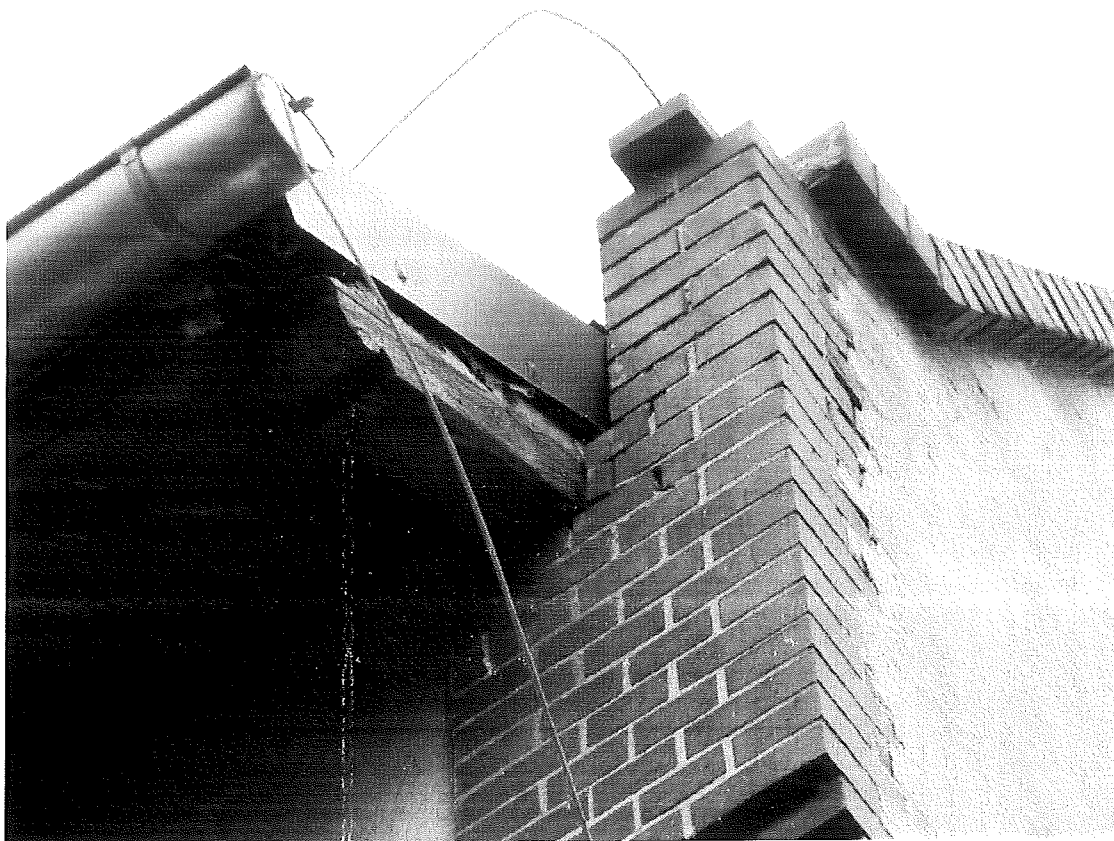
- Obecnie można prowadzić prace remontowe ze względu na brak gniazdowania ptaków. Jeśli prace prowadzone będą w 2025 r. to do 28 lutego 2025 r. należy zamknąć otwory oznaczone na zdjęciach. Jeśli w sezonie lęgowym w kolejnym roku, pomimo zamknięcia wlotów (1 marzec – 31 sierpień) zostanie stwierdzona obecność gniazdujących ptaków, konieczne jest wówczas pozostawienie wolnych od prac budowlanych do końca sezonu lęgowego miejsc, w których gniazdują ptaki. Wiąże się to zwykle z pozostawieniem wolnej przestrzeni w promieniu 2 metrów od miejsca gniazdowania (w przypadku jerzyka 4 metry poniżej wlotu). W przypadku braku gniazdowania prace można kontynuować.
- Gniazdo oknówki należy usunąć do 28 lutego 2025 r., jeśli prace planowane są na okres marzec- wrzesień 2025 r.
- Zalecenia w przypadku nietoperzy są podobne jak podane dla ptaków. Jeśli w trakcie rozpoczęcia prac zostanie stwierdzona obecności nietoperzy w budynku należy pozostawić wolną przestrzeń w promieniu 2 metrów od wlotu do końca sezonu rozrodczego (umownie do końca lipca). W sierpniu jednak należy sprawdzić, czy nietoperze nie przebywają jeszcze w budynku, gdyż może to mieć miejsce do końca października.

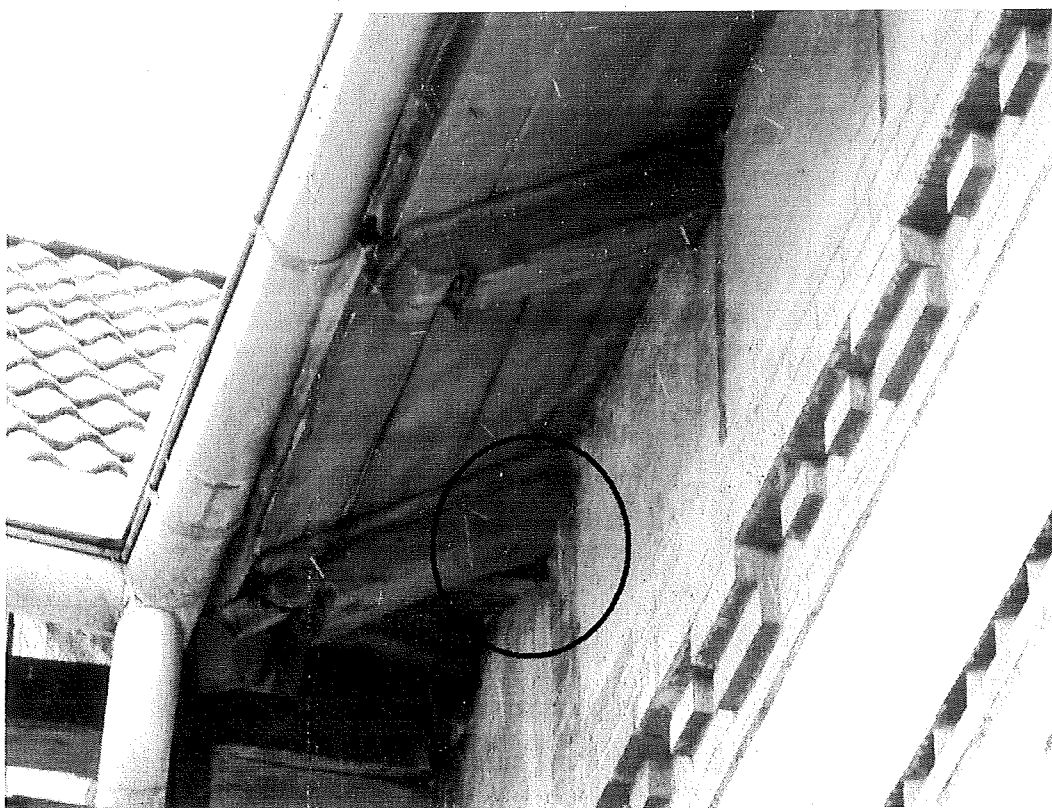
Fot.1. Ściana północna (aut. Szymon Wójcik).

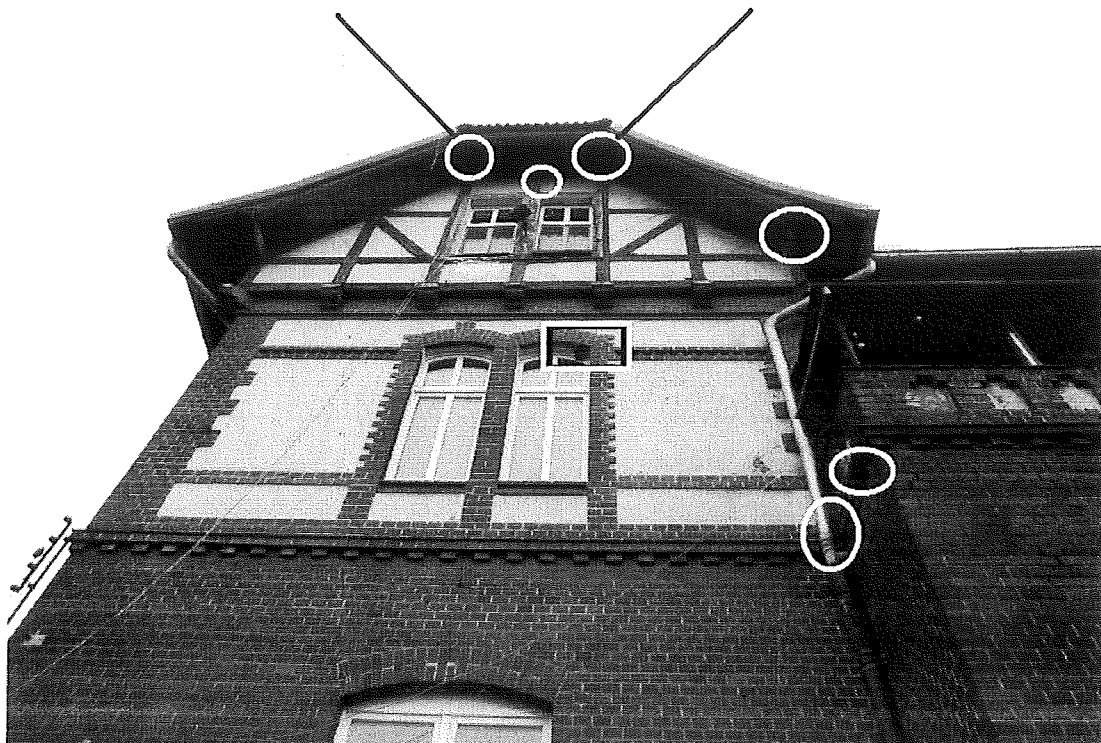
Fot.2. Widok od pn-wsch, oznaczono potencjalne siedliska ptaków (aut. Szymon Wójcik).

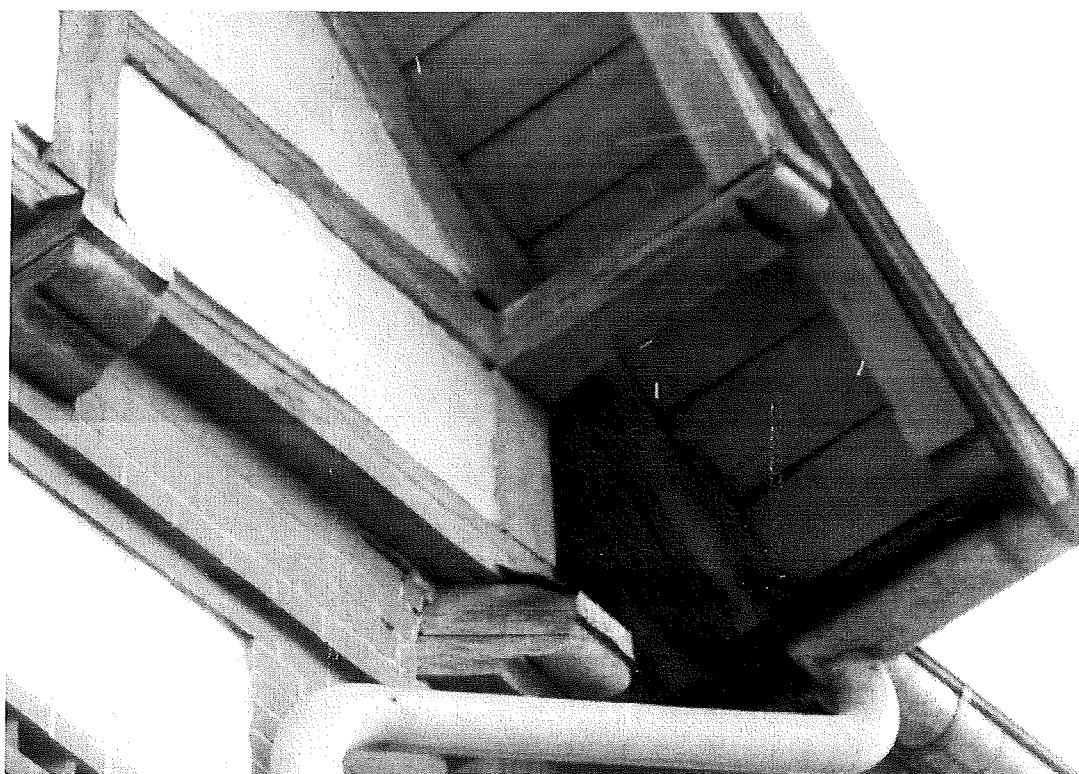
Fot.3. Ubytek w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.4. Ubytek w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.5. Okręgami na ścianie wschodniej oznaczono miejsca gniazdowania jerzyka, wróbla, mazurka i szpaka, prostokątem oznaczono gniazdo oknówki, okręgami ze strzałkami miejsca gniazdowania gołębia miejskiego (aut. Szymon Wójcik).

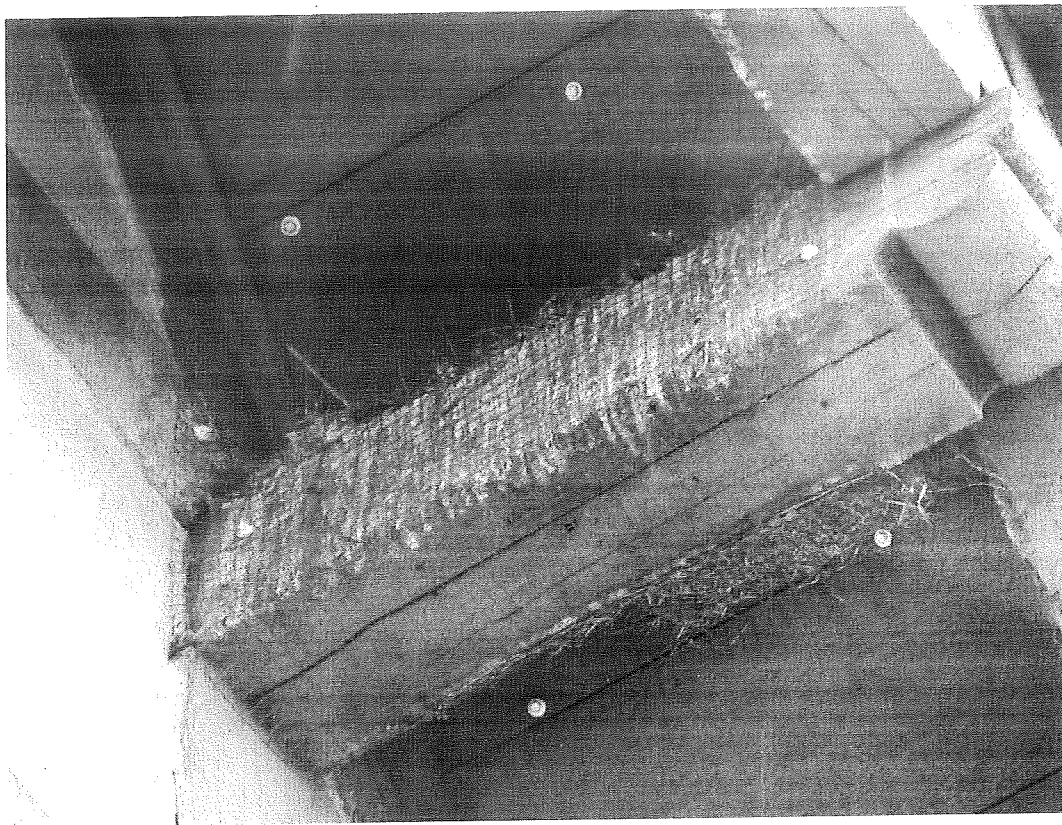
Fot.6. Ubytek w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.7. Ubytek w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

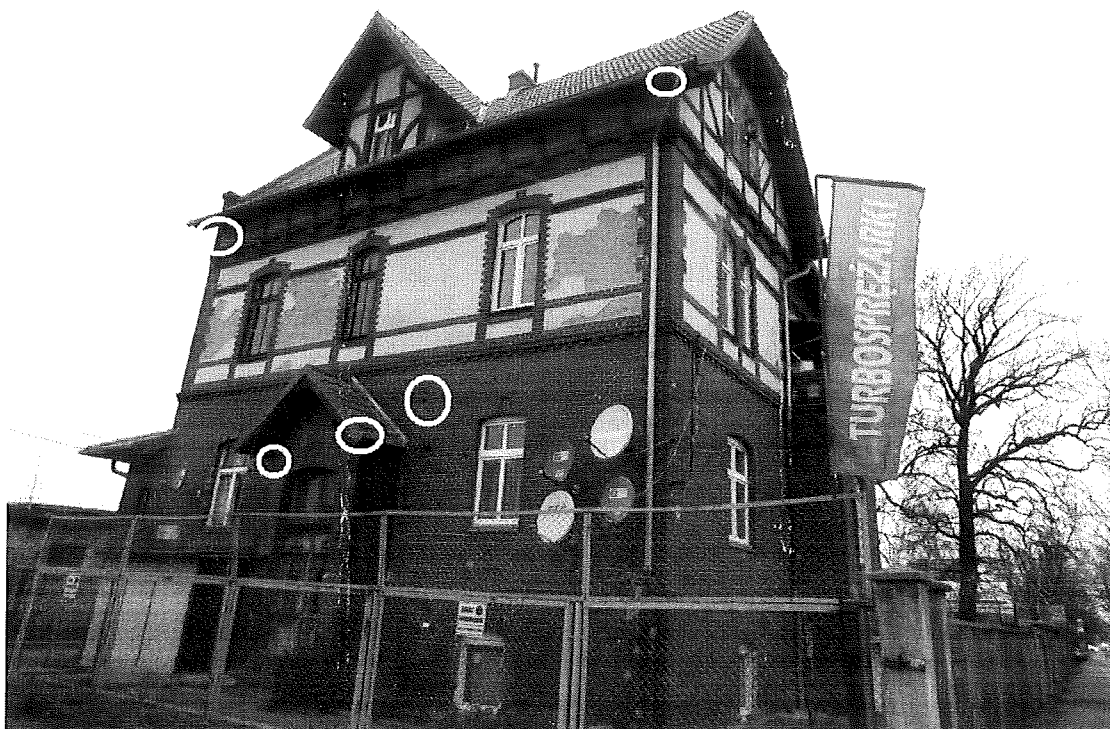
Fot.8. Ubytki w zbliżeniu, widoczny jest materiał gniazdowy wróbla lub kawki w większym otworze (aut. Szymon Wójcik).

Fot.9. Miejsce gniazdowania gołębia miejskiego w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.10. Miejsce gniazdowania gołębia miejskiego w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

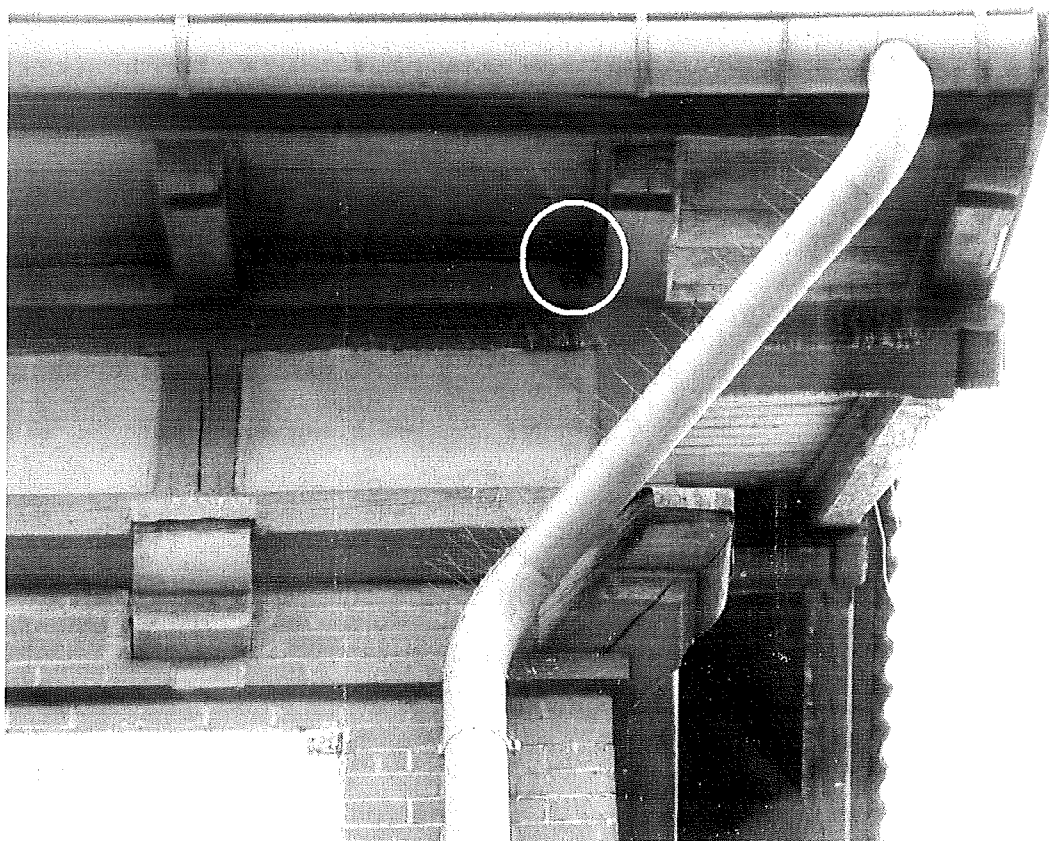
Fot.11. Ściana południowa; oznaczono miejsca gniazdowania ptaków (aut. Szymon Wójcik).

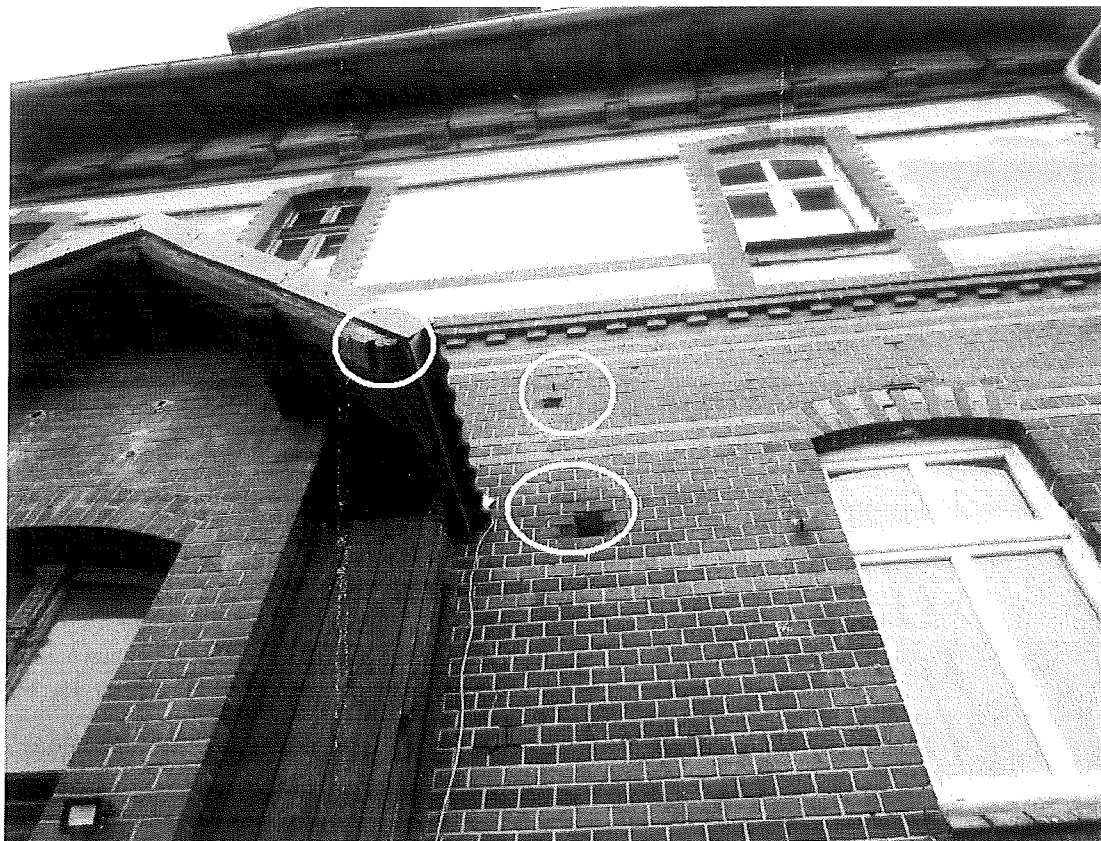
Fot.12. Ściana południowa; oznaczono miejsce gniazdowania ptaków (aut. Szymon Wójcik).

Fot.13. Miejsce gniazdowania wróbla/mazurka w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.14. Ubytek w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

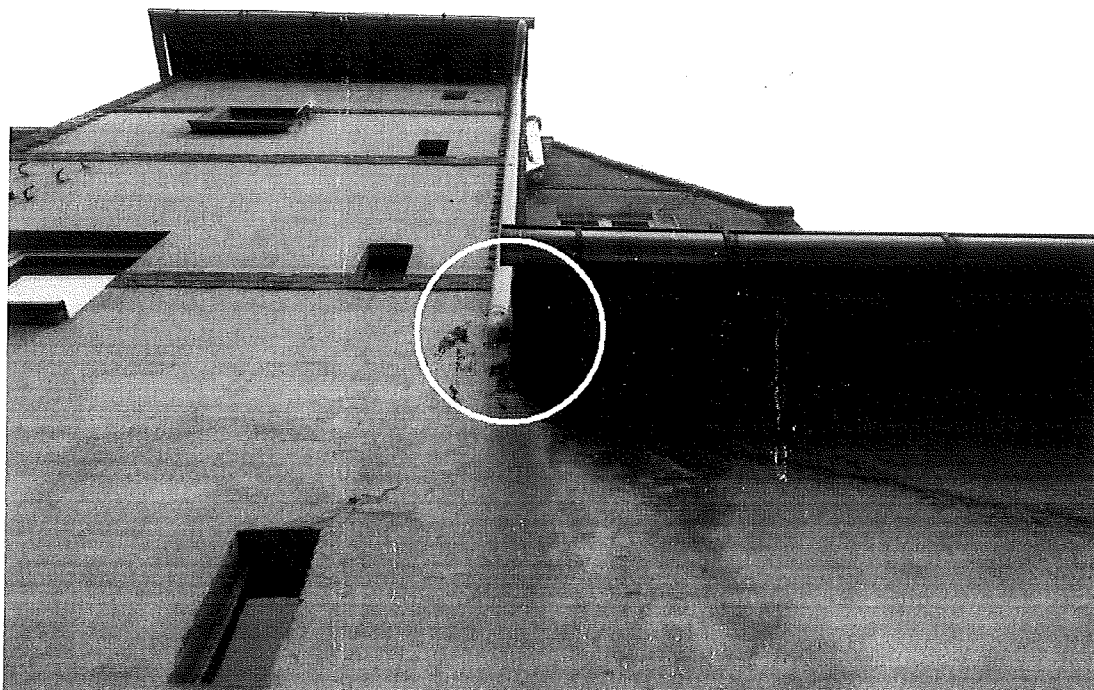
Fot.15. Ubytki na ścianie południowej (aut. Szymon Wójcik).

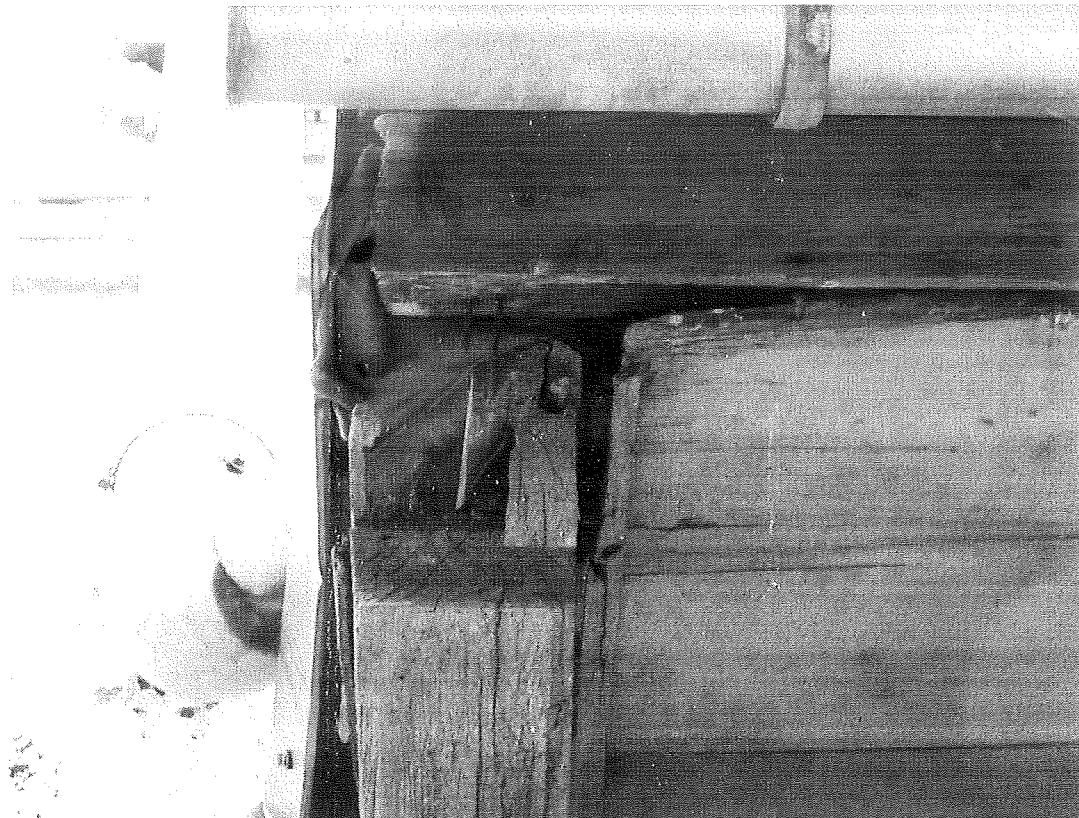
Fot.16. Materiał gniazdowy we wlocie z zblizeniu (aut. Szymon Wójcik).

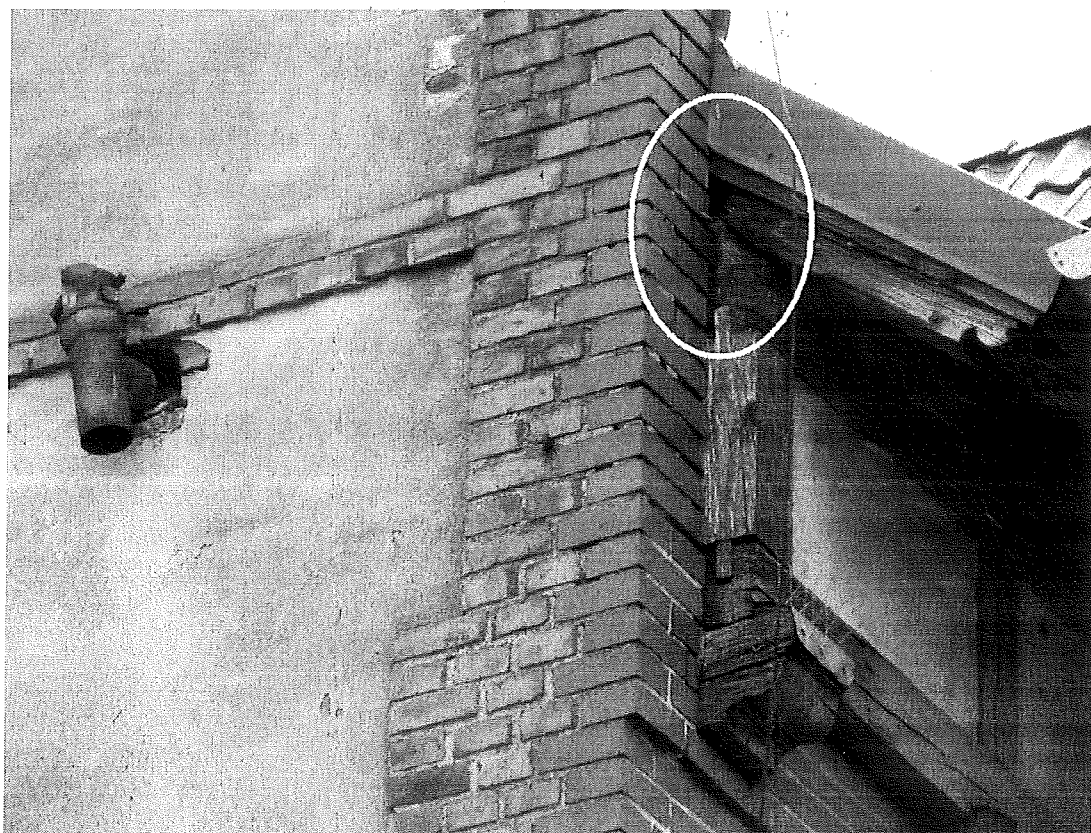
Fot.17. Widok od pn-zach, oznaczono siedliska ptaków (aut. Szymon Wójcik).

Fot.18. Widok od zachodu, oznaczono ubytek (aut. Szymon Wójcik).

Fot.19. Ubytek w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

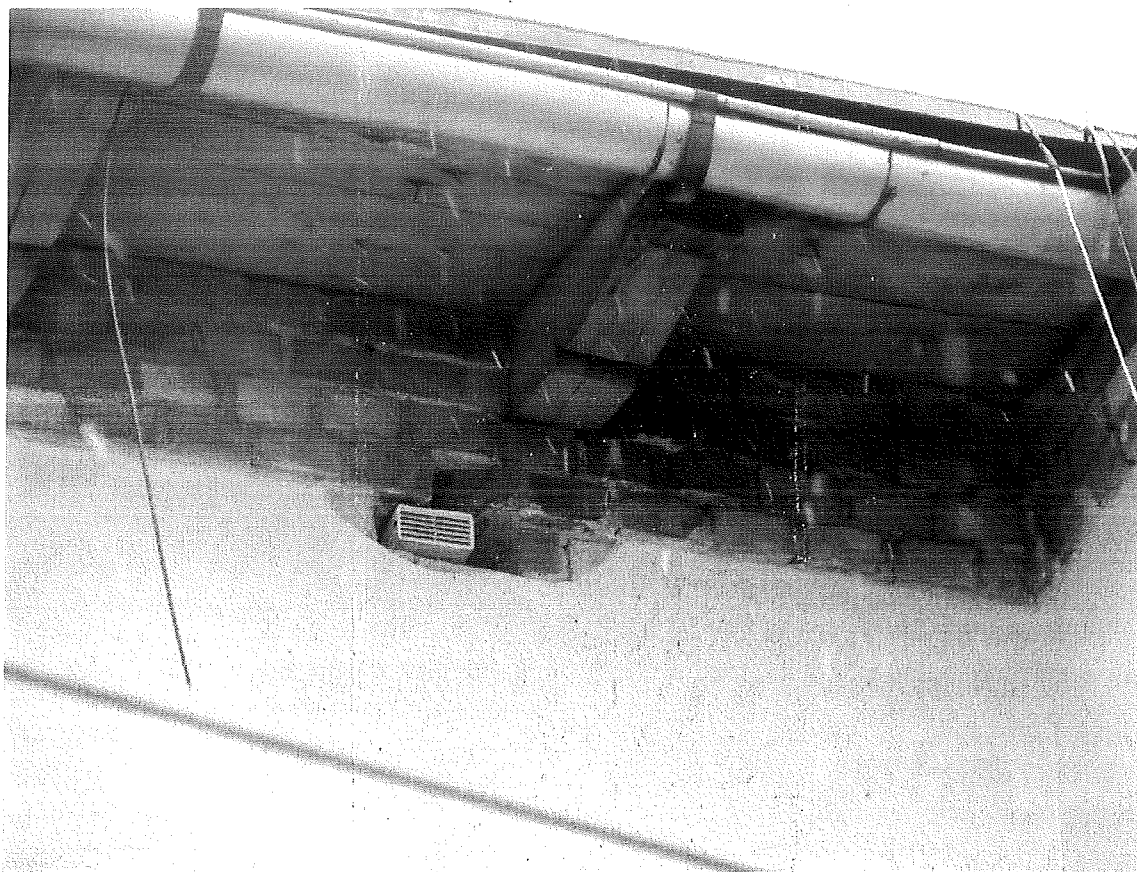
Fot.20. Ubytek w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.21. Ubytek w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.22. Widok od zachodu, oznaczono potencjalne siedliska ptaków (aut. Szymon Wójcik).

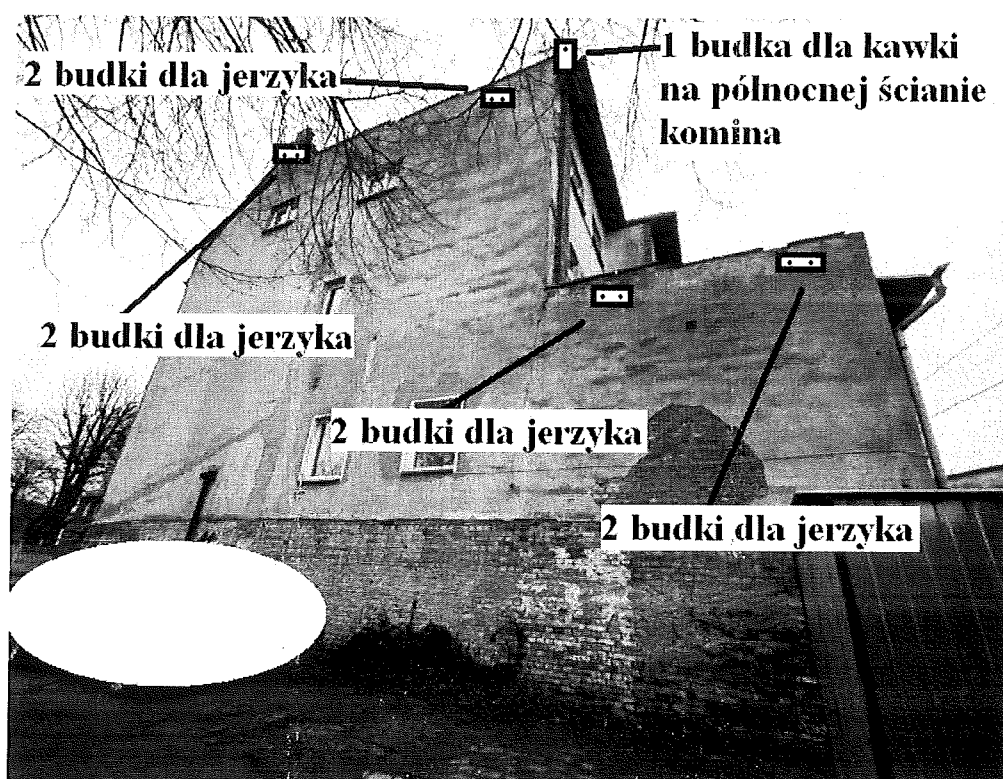
Fot.23. Ubytek w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.24. Ubytek w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.25. Ubytek w zbliżeniu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.26. Zalecane miejsce montażu 8 budek dla jerzyka na ścianie północnej i 1 budki dla kawki na północnej ścianie komina (aut. Szymon Wójcik).

**1 budka podtynkowa dla
nietoperzy na ścianie zachodniej**

Fot.27. Zalecane miejsce montażu 1 budki podtynkowej dla nietoperzy na ścianie zachodniej
(aut. Szymon Wójcik).

Simprint Sp. z o.o.
Al. Tadeusza Kościuszki 80/82 lok. 301
90-437 Łódź
NIP: 725 224 16 52
simprint@onet.pl
Kom. 609 888 003

SIMPRINT Sp. z o.o.
al. T. Kościuszki 80/82/301, 90-437 Łódź
NIP: 7252241652, KRS: 0000706632